

JLS månadsmöte 4 december

JLS säsongavslutning ägde rum 4 december på Landsarkivet. Ett 40-tal medlemmar samlades för mingel och föredrag. Mötet inleddes med att ordförande Kerstin Ellert hälsade välkommen. Därefter avtackades de som varit släktforskarstöd under terminen samt de ordinarie mötesvärdarna (kaffekokargänget).

Kvällens huvudnummer var Toivo Comén som gav en intressant beskrivning från sin födelsebygd under rubriken ”Ingermanland – ett folk på flykt”
Ingermanland ligger längst in i finska viken och är sannolikt det minsta landskap Sverige rått över. Ett område som har varit hårt drabbat av krig under olika perioder.

Toivo gav en bakgrundbeskrivning av Ingermanland men också skakande berättelser om hur hans egen familj och släkt drabbats av oroligheterna. Toivo föddes i Leningrad 1940 som Anatoli Ivanowitch för att sedan heta Toivo Kolomainen fram till 1964 när han bytte efternamn till Comén.

Under 1600-talet slogs Sverige och Ryssland om Ingermanland. Ryssland ville ha en hamn vid Östersjön och Sverige var intresserad av de ryska floderna. Det Ingermanländska kriget (1610-1617) avslutades med freden i Stolbova. Genom denna fred blev Ingermanland svenskt och var så fram till 1721. Då blev Ingermanland ryskt igen och har sedan dess tillhört Ryssland.

Vid ryska revolutionen 1917 kom kommunisterna till makten och under 1920-talet genomfördes den ryska kollektiviseringen. I Ingermanland mötte man visst motstånd, där fanns småbönder och ett folk med starka band till Finland. Det var också ett mycket religiöst och kristligt folk. Genom folkdomstolar dömdes dock ingermanländarna till deportation och/eller avrättning. 1937 var ett speciellt mörkt år - 40000 människor avrättades varav 13000 hade finska namn. Toivo gav skakande exempel på hur detta drabbat hans egen familj och släkt.

1941 blev Ingermanland åter en krigszon – tyskarna anföll och bomberna föll tätt.

1942 flydde familjen från byn till fots. Toivo, som då var två år, har fått sig berättat att hans äldre syster bar honom på sina axlar. Efter en strapatsrik resa kom familjen så småningom till Estland. Efter ett år i estniskt läger återvände man till Finland.

Efter freden mellan Finland och Ryssland blev det ånyo osäkert för ingermanländarna. Ryssland krävde att de skulle återlämnas till Ryssland och lovade att de skulle få återvända till sina hembyar och återfå sin egendom. 55000 ingermanländare nappade på erbjudandet och trodde på löftena. Ingen av dessa återvände till hemby utan transporterades till Sibirien och sydöstra Sovjet.

Återigen flydde Toivo och hans familj med en liten fiskekutter och hamnade på Holmön utanför Umeå. Efter en tid på Holmön flyttade man söderut och hamnade bl.a. i Småland. Många ingermanländare hade flytt till Sverige och Borås blev så småningom deras huvudstad i Sverige.

Efter lite olika arbeten kom Toivo till Jämtland för att genomgå en utbildning, träffade sin hustru och blev därefter kvar i Jämtland.

Toivo avtackades med varma applåder och en strut med Årechoklad.

Säsongens sista möte avslutades på sedvanligt sätt med kaffe och ”skinkstut” samt lotteridragning, där medlemmar bidragit med vinsterna.

Inger Jonasson